

KUNNALLISEN LÄÄKÄRIEN VIRKAEHTOSOPIMUKSEN 2017
ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

- 1 § Työmarkkinakeskusjärjestöjen Kilpailukyky sopimusta koskevan neuvottelutuloksen toteuttaminen kunta-alalla

Tällä virkaehtosopimuksella toteutetaan kunnallisen lääkärin virkaehtosopimuksen soveltamisalalla työmarkkinakeskusjärjestöjen neuvottelutulos 29.2.2016 Kilpailukyky sopimukseksi.

- 2 § Sopimuksen voimassaoloaika ja sopimuksen mahdollinen irtisanominen

Tämä virkaehtosopimus on voimassa 1.2.2017–31.1.2018.

Sopimuksen voimassaolo jatkuu 31.1.2018 jälkeen vuoden kerrallaan, jollei sitä kirjallisesti irtisanota viimeistään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä.

Irtisanomisesta huolimatta tämän sopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes yhteisesti todetaan neuvottelujen uudesta sopimuksesta päätyneen tai joku sopijaosapuoli kirjallisesti ilmoittaa katsovansa neuvottelut päättyneiksi.

- 3 § Palvelussuhteen ehtojen muutokset

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kilpailukykyä koskevan neuvottelutuloksen perusteella ei tehdä palkkaa tai muita kustannusvaikutteisia työehtoja koskevia muutoksia, poikkeuksena ovat tämän allekirjoituspöytäkirjan 4 §:ssä ja 5 §:ssä sovitut rakenteelliset muutokset.

- 4 § Työmarkkinakeskusjärjestöjen neuvottelutuloksen edellyttämät rakenteelliset muutokset

- 1 mom. Lomarahan vähentäminen

Kilpailukyky sopimusta koskevassa neuvottelutuloksessa sovitusta lomarahojen vähentämisestä 30 prosentilla nykyisestä tasosta lomanmääräytymisvuosien 2016–2017 ja 2017–2018 sekä 2018–2019 osalta on sovittu 31.5.2016 allekirjoitetussa erillisessä virka- ja työehtosopimuksessa.

Erillinen virka- ja työehtosopimus on allekirjoituspöytäkirjan liitteenä 1.

Lääkärisopimuksen yleisen osan 24 §:n lomarahojen vapaaksi vaihtamista koskeva sopimus lomanmääräytymisvuosien 2016–2017 ja 2017–2018 sekä 2018–2019 osalta on allekirjoituspöytäkirjan liitteenä 2.

2 mom. Työajan pidentäminen

Kilpailukyky sopimusta koskevassa neuvottelutuloksessa sovitusta vuosittaisen työajan pidentämisestä keskimäärin 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta on sovittu tässä virkaehtosopimuksessa.

Kunnallisen lääkärien virkaehtosopimuksen piirissä olevan henkilöstön säännöllinen työaika määräytyy yleisen osan 12 §:n mukaisesti.

Lääkärisopimuksessa sovellettavaa arkipyhälyhennystä on muutettu (yleinen osa 12 § 3 mom.).

Soveltamisohje

Säännöllisen työajan muutos tulee voimaan 1.2.2017 tai lähinnä sen jälkeen alkavan täyden viikon tai työaikajakson alusta lukien.

5 § Tuntipalkan jakaja

Lääkärisopimuksen tuntipalkan jakajat löytyvät lääkärisopimuksen 19 §:stä.

Siirtymämääräys

Määräystä terveyskeskuslääkäreiden, terveyskeskushammaslääkäreiden ja muiden kuin praktikkoeläinlääkäreiden tuntipalkan jakajasta sovelletaan 31.12.2018 saakka.

6 § Omalääkärit

Kunnallisen lääkäreiden virkaehtosopimuksen 2014–2016 (1. painos) omalääkäreitä koskevat määräykset ovat voimassa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen voimaantuloon saakka.

Voimassaolevat palkkausmääräykset on merkitty allekirjoituspöytäkirjan liitteeseen 3.

7 § Jatkuva neuvottelumenettely

Sopijaosapuolet noudattavat sopimuskauden aikana jatkuvan neuvottelumenettelyn periaatteita osapuolten esille ottamissa virkaehtosopimusasioissa.

8 § Työryhmät

Suomen Lääkäriliitto, Suomen Hammaslääkäriliitto, Suomen Eläinlääkäriliitto sekä Kunnallinen työmarkkinalaitos neuvottelevat sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen johdosta tarvittavat muutokset palvelussuhteen ehtoihin. Määräykset pyritään neuvottelemaan 1.2.2017 voimaantulevaan sopimukseen, kuitenkin viimeistään niin, että määräykset ovat maakuntien väliaikashallinnon käytettävissä 1.7.2017 alkaen toiminnan suunnittelua varten.

Lääkärien ja hammaslääkärien tulevaisuuden työaikajärjestelmästä on laadittu muistio, joka korvaa Kunnallisen lääkäreiden virkaehtosopimuksen 1.1.2016–31.1.2017 koskevan allekirjoituspöytäkirjan 10 §:n. Muistio on tämän allekirjoituspöytäkirjan liitteenä 4.

Sopijaosapuolet seuraavat ja arvioivat yhdessä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän muutoksesta johtuvia päivystysjärjestelmän muutoksia ja muiden työaikamuistiossa kirjattujen periaatteiden toteutumista.

9 § Lääkärisopimuksen tulevaisuuden palkkamallit

Liitteenä lääkäreiden ja hammaslääkärien palkkausjärjestelmää koskevat kesäkuussa 2015 tehdyt muistiot.

10 § Työrauha

Tämä sopimus on voimassa kunnallisen lääkäreiden virkaehtosopimuksen yleisen osan 28 §:ssä määrätyn työrauhavelvoitteen 31.1.2018 saakka.

11 § Sopimuksen raukeaminen

Tämän virkaehtosopimuksen voimaantulo edellyttää kaikkien työmarkkina-keskusjärjestöjen toteavan 13.6.2016, että 29.2.2016 tehdyllä neuvottelutulosella työmarkkinakeskusjärjestöjen Kilpailukyky sopimukseksi on riittävä kattavuus ja keskusjärjestöt allekirjoittavat Kilpailukyky sopimuksen.

Helsingissä 31. toukokuuta 2016

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

JULKISALAN KOULUTETTUJEN NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY

- Liite 1 Virka- ja työehtosopimus lomanmääräytymisvuosien 2016–2017, 2017–2018 ja 2018–2019 lomarahasta
- Liite 2 Lomarahavapaata koskeva erillinen virkaehtosopimus lomamääräytymisvuosilta 2016–2017, 2017–2018 ja 2018–2019
- Liite 3 Omalääkärien palkkahinnoittelu, väestöosan ala- ja yläraja, toimenpiteiden ja käyntien korvaukset
- Liite 4 Lääkärien ja hammaslääkärien tulevaisuuden työaikajärjestelmä
- Liite 5 Kesäkuussa 2015 tehdyt lääkäreiden ja hammaslääkärien tulevaisuuden palkkausjärjestelmiä koskevat muistiot

VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS LOMANMÄÄRÄYTYMISVUOSIEN 2016–2017, 2017–2018 JA 2018–2019 LOMARAHASTA

1 §

1 mom. Tätä virka- ja työehtosopimusta sovelletaan

- kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen,
- kunnallisen opetusalan virka- ja työehtosopimuksen,
- kunnallisen lääkärien virkaehtosopimuksen,
- kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen sekä
- kunnallisen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksen

soveltamisaloihin kuuluvaan henkilöstöön.

2 mom. Tätä työ- ja virkaehtosopimusta sovelletaan 2 §:ssä mainituilta lomanmääräytymisvuosilta ansaittuun lomarahaan siitä riippumatta, mitä lomarahasta määrätään 1 momentissa mainituissa virka- ja työehtosopimuksissa.

2 §

1 mom. Tätä työ- ja virkaehtosopimusta sovelletaan lomanmääräytymisvuosilta 2016–2017 ja 2017–2018 ansaittavaan lomarahaan.

2 mom. Lomanmääräytymisvuoden 2018–2019 osalta ansaittavaan lomarahaan sovelletaan kilpailukyky sopimusta, jonka mukaan julkisen sektorin (valtion, kunnan, kirkon, Kelan, Kevan ja Suomen Pankin) lomarahoja vähennetään 30 prosentilla nykyisestä tasosta. Vähennys koskee 2017–2019 päättyvien lomanmääräytymisvuosien aikana ansaittuihin vuosilomiin liittyviä lomarahoja.

3 § Viranhaltija/työntekijä ansaitsee jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta lomarahaa, jonka suuruus on

1. 4,2 % kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen IV luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdan tapauksissa,
2. 3,5 % kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen IV luvun 5 §:n 2 momentin 2 kohdan tapauksissa,
3. 2,8 % kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen IV luvun 5 §:n 2 momentin 3 kohdan tapauksissa,

lomanmääräytymisvuotta seuraavan heinäkuun varsinaisesta kuukausipalkasta.

4 § Kunnallisen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksen 55 §:n 2 momentissa vuosilomapalkka lasketaan edellä 2 §:ssä tarkoitettujen lomanmääräytymisvuosien vuosiloman osalta kertomalla TTES:n 35 § 1 momentin mukaan laskettu keskituntiansio luvulla 1,35 sekä 55 §:n 5 momentin 2 kappaleessa ja 6 momentin 2 kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa luvulla 0,35.

Soveltamisohje

Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksen vuosilomapalkan laskemiseen riippumatta siitä, milloin 2 §:ssä tarkoitetuilta lomanmääräytymisvuosilta ansaittu vuosiloma pidetään.

- 5 § Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen liitteiden 11 (Lasten ja nuorten taidekoulu, 10 § 3 mom.), 12 (Kansalaisopisto, 16 §) sekä 13 (Kansanopisto, 13 §) tuntiopettajien lomarahaa määräytyy (lomarahan edellytysten täyttyessä) seuraavasti:

$$35 \% \times \frac{\text{Lomakorvaus työvuodelta} \times \text{Ne kuukaudet, joissa 14 työpäivää tai 35 oppituntia}}{\text{Työsuhteen keston kuukaudet}}$$

- 6 § Tämä sopimus koskee myös lomakorvauksen yhteydessä maksettavaa lomarahaa.
- 7 § Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassa ollessa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassaolevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.
- 8 § Tämä virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.2.2017–30.9.2019. Tämä sopimus ei ole irtisanottavissa. Mikäli tämän sopimuksen 2 §:n mukaista lomarahaa maksetaan sopimuksen voimassaoloajan päättymisen jälkeen, lomarahan suuruus määräytyy 3 §:n mukaisesti.
- 9 § Tällä virka- ja työehtosopimuksella ei ole jälkivaikutusta.
- 10 § Sopimuksen raukeaminen

Tämän virka- ja työehtosopimuksen voimaantulo edellyttää kaikkien työmarkkinakeskusjärjestöjen toteavan 13.6.2016, että 29.2.2016 tehdyllä neuvottelutuloksella työmarkkinakeskusjärjestöjen Kilpailukyky sopimukseksi on riittävä kattavuus ja keskusjärjestöt allekirjoittavat Kilpailukyky sopimuksen.

Helsingissä 31. toukokuuta 2016

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

JULKISALAN KOULUTETTUIEN NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY

KUNTA-ALAN UNIONI RY

KUNTA-ALAN KOULUTETTU HOITOHENKILÖSTÖ KOHO RY

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL RY

VIRKAEHTOSOPIMUS LOMANMÄÄRÄYTYMISVUOSIEN 2016–2017, 2017–2018
JA 2018–2019 LOMARAHAN VAIHTAMISESTA VAPAAKSI

- 1 § Tätä virkaehtosopimusta sovelletaan kunnallisen lääkärien virkaehtosopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan henkilöstöön.
- 2 §
- 1 mom. Tätä virkaehtosopimusta sovelletaan lomanmääräytymisvuosilta 2016–2017 ja 2017–2018 ansaittavan lomarahan vaihtamisesta vapaaksi.
- 2 mom. Lomanmääräytymisvuoden 2018–2019 osalta ansaittavaan lomarahaan sovelletaan kilpailukyksopimusta, jonka mukaan julkisen sektorin (valtion, kunnan, kirkon, Kelan, Kevan ja Suomen Pankin) lomarahoja vähennetään 30 prosentilla nykyisestä tasosta. Vähennys koskee 2017–2019 päättyvien lomanmääräytymisvuosien aikana ansaittuihin vuosilomiin liittyviä lomarahoja.
- 3 § Lomarahavapaapäivien lukumäärä on 35 % KVTES:n vuosilomaluvun 5 §:n 2 momentin taulukoissa määräytyistä ansaittujen vuosilomapäivien lukumäärästä.
- 4 § Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassa ollessa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimuksen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassaolevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.
- 5 § Tämä virkaehtosopimus on voimassa 1.2.2017–30.9.2019. Tämä sopimus ei ole irtisanottavissa. Mikäli tämän sopimuksen 2 §:ssä mainittujen lomanmääräytymisvuosien mukaisia lomarahoja vaihdetaan vapaaksi ja niitä pidetään tämän sopimuksen voimassaoloajan päättymisen jälkeen, määräytyy lomarahavapaapäivien lukumäärä 3 §:n mukaan.
- 6 § Tällä virkaehtosopimuksella ei ole jälkivaikutusta.
- 7 § Sopimuksen raukeaminen

Tämän virkaehtosopimuksen voimaantulo edellyttää kaikkien työmarkkina-keskusjärjestöjen toteavan 13.6.2016, että 29.2.2016 tehdyllä neuvottelutulosella työmarkkinakeskusjärjestöjen Kilpailukyksopimukseksi on riittävä kattavuus ja keskusjärjestöt allekirjoittavat Kilpailukyksopimuksen.

Helsingissä 31. toukokuuta 2016

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

JULKISALAN KOULUTETTujen NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY

Liite 3 Omalääkärien palkkahinnoittelu 1.1.2016 lukien

Lääkäriin virkanimike/tehtävä	Omalääkäri Peruspalkka, €
1 Ylilääkärit/verrattavassa asemassa olevat Lääkäriltä edellytetään tehtävään soveltuva erikoislääkäriin oikeutta L1VV2001	4 313,34
2 Erikoislääkärit/erikoislääkäriin oikeuden omaavat terveyskeskuslääkärit Terveyskeskuslääkäriillä on tehtävään soveltuva erikoislääkäriin oikeus L1VV3001	3 455,05
3 Muut terveyskeskuslääkärit 3.1 Laillistettu lääkäri, jolla on yleislääketieteen erityiskoulutus tai joka on toiminut yhteensä vähintään 3 vuotta laillistetun lääkärin virassa/tehtävässä L1VV3002 Sovelletaan KVTES II luvun 12 § työkoekemustamisääräyksiä. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna lääkärinä työskentely. 3.2 Laillistettu lääkäri L1VV4000	2 908,19 2 788,17

Omalääkäriin palkan väestöosa ala- ja yläraja

LS 2014–2016 (1.–2. painos) liite 1 2 § 1 momentin mukainen omalääkäriin palkan väestöosa on 1.1.2016 alkaen 1,89–2,23 euroa kuukaudessa jokaista omalääkäriin perusvastuuväestöön kuuluvaa henkilöä kohti.

Omalääkärien toimenpiteiden korvaustaulukko 1.1.2016 lukien

Palkkiot ja korvaukset	Omalääkärin päiväaika	Työpaikkapäivystys	Poikkeava työpaikkapäivystys ja vapaamuotoinen päivystys
Toimenpideryhmät	€	€	€
R 0	2,68	2,68	3,03
R I, RU I, RR I	7,26	7,26	8,21
R II, RU II, RR II	10,96	10,96	13,57
R III, RR III	26,80	26,80	30,76

Omalääkärien käyntipalkkiot 1.1.2016 lukien

Palkkiot ja korvaukset	Omalääkäri (muu kuin päivystysaika)
Käyntipalkkiot	€
Perusvastuuväestöön kuuluvan potilaan käynti oman omalääkärin luona	–
Perusvastuuväestöön kuuluvan potilaan käynti muun kuin oman omalääkärin luona 1) potilaan oma omalääkäri on vuosilomalla, päivystysvapaalla, virkavapaalla tai koulutukseen määrättyinä 2) muuna aikana	1) 5,31–6,30 2) –
Muun kuin perusvastuuväestöön kuuluvan potilaan käynti omalääkärin luona	5,31–6,30
Lääkäriin erillinen käynti potilaan luona, mikäli matka lääkäriin vastaanottoaikasta potilaan kotiin on a) enintään viisi kilometriä b) yli viisi kilometriä	a) 14,62 b) 21,04

Kilpailukyky sopimuksen mukaiset ratkaisut lääkärisopimuksessa

Säännöllinen työaika

Kilpailukyky sopimusta koskevassa neuvottelutuloksessa sovitusta vuosittaisen työajan pidentämisestä keskimäärin 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta on sovittu seuraavasti: Terveyskeskuslääkärien ja terveyskeskushammaslääkärien sekä muiden kuin praktikkoeläinlääkäreiden säännöllinen työaika on sama kuin sairaalalääkäreillä ja sairaalahammaslääkäreillä 1.2.2017 voimaantulevassa lääkärisopimuksessa. Lisäksi arki-pyhälyhennyksen arvoa on muutettu.

Työaikapankki

Työaikapankkijärjestelmä on osa joustavien työaikojen ja työaikajärjestelmien valikoimaa, jolla pyritään edistämään toiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistä, tuottavuutta, kilpailukykyä sekä henkilöstön työaikatoiveiden huomioonottamista kuten työn ja perhe-elämän/vapaa-ajan yhteensovittamista, mikä lisää työviihtyvyyttä ja -hyvinvointia.

Työaikapankilla tarkoitetaan vapaaehtoisuuteen perustuvia työ- ja vapaa-ajan yhteensovitusjärjestelyjä, joilla vapaa-ajaksi muutettuja rahamääräisiä etuuksia voidaan paikallisesti sopimalla säästää sekä yhdistää toisiinsa pitemmällä aikavälillä terveydenhuollon palvelut ja henkilöstötilanne huomioon ottaen.

Työaikapankkia koskeva määräys ohjeineen tulee voimaan 1.2.2017.

Lääkärisopimuksen tulevaisuuden työaikajärjestelmä ja huomioita palkkahinnoittelusta

Suomen Lääkäriliitto, Hammaslääkäriliitto ja KT ovat LS 2014–2016, toisen jakson allekirjoituspöytäkirjan mukaan neuvotelleet lääkäreiden tarkoituksenmukaisesta tulevaisuuden palkka- ja työaikamallista. Lääkärien ja hammaslääkärien tulevaisuuden palkkausmääräyksistä on tehty ns. askelmerkkimuistiot kesäkuulta 2015. Neuvottelut ovat vielä kesken.

Kunnallisten eläinlääkärien palkkaus- ja työaikajärjestelmiä kehitetään jatkuvan neuvottelumenettelyn puitteissa ottaen huomioon toiminnan järjestelyt myös maakunnissa.

Palkkahinnoittelut

Työaikojen yhtenäistämällä toteutetaan Kilpailukyky sopimuksen velvoitteet, mikä aiheuttaa epäsynkroniaa palkkahinnoittelujen välillä.

Tavoitteena on, että eri lääkäriyhdistysten palkkahinnoittelut yhdenmukaistetaan 1.1.2019 sovellettavissa määräyksissä. Nykyiset erilliset liitekohtaiset palkkahinnoittelut poistuvat, ja jatkossa kaikkiin lääkäreihin ja hammaslääkäreihin sovelletaan yhtenäisiä hinnoittelumääräyksiä. Hinnoittelumuutokseen vaikuttavat työajan yhdenmukaistamisen lisäksi myös palkkauksen rakenteeseen mahdollisesti tehtävät muutokset.

Palkkausjärjestelmän kehittämisestä on olemassa askelmerkkimuistiot kesäkuulta 2015.

Lääkärien ja hammaslääkärien säännöllinen työaika

Työaikojen yhdenmukaistaminen on välttämätöntä lääkäriyhmien tasapuolisen kohtelun takia. Yhteinen säännöllinen työaika edistää oikeudenmukaista työnjakoa, maakunnan palkkapolitiikkaa ja lääkäriyhmien yhdenvertaista kohtelua.

Tulevaisuudessa siirrot julkiskonsernin sisällä eri yksiköistä toiseen tulevat yleistymään. Yksi yhtenäinen työaika helpottaa lääkärin/hammaslääkäriin siirtymistä työyksiköstä toiseen.

Paikalliset sopimukset, esimerkiksi kliinistä lisätyötä ja jononpurkua koskevat sopimukset, irtisanotaan päättymään viimeistään maakuntaan siirryttäessä.

Osa-aikaisilla pyritään entistä paremmin huomiomaan lisätyön teettäminen oikeudenmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lääkärisopimuksen erilaisia työajan teettämisen muotoja (lisätyö, ylityö, kliininen lisätyö) tarkastellaan, ja mikäli mahdollista yksinkertaistetaan järjestelmää maakuntien lääkärisopimukseen siirryttäessä.

Lääkärien ja hammaslääkärien työajan tasoittumista koskevat vaihtoehdot

Lääkärien ja hammaslääkärien työajan tasoittuminen keskimääräiseen säännölliseen työaikaan on mahdollista järjestää myös tasoittumisjaksolla. Pisimmän tasoittumisjakson pituus on yksi kalenterivuosi ja lyhyimmän kaksi kalenteriviikkoa. Lääkärit ja hammaslääkärit ovat edelleen työvuoroluettelon laatimisen velvollisuuden piirissä.

Maakuntakonserniin tarvitaan tarkoituksenmukainen yhteinen työajanhallintajärjestelmä - ja ohjelmisto.

Liukuva työaika

Lääkäreihin, hammaslääkäreihin ja muihin kuin praktikkoeläinlääkäreihin sovelletaan työaikalain 13 §:ää, jonka mukaan työnantaja ja työntekijä voivat sopia liukuvasta työajasta ao. määräyksessä tarkemmin kuvatuin tavoin. Työnantajan tulee kuitenkin noudattaa lääkärisopimuksen mukaisia lääkärien, hammaslääkärien ja muiden kuin praktikkoeläinlääkärien työaikaa koskevia velvoittavia määräyksiä.

Työaikalain 13 § 2 momentin mukaisesti säännölliseksi työajaksi katsotaan ao. toiminnoissa sovellettava säännöllinen työaika.

Liukuvan työajan käyttöönottoa mietittäessä on tarpeen varmistautua siitä, soveltuuko liukuva työaika kyseessä olevaan työhön.

Maakunnissa noudatettavaan lääkärisopimukseen tulee määräykset liukuvasta työajasta.

Muut työn ja vapaa-ajan yhteensovittamismekanismit

Lisäksi päivystykseen osallistuvilla on edelleen käytössä päivystysvapaat sekä kaikilla lääkäriyhmillä mahdollisuus sopia työnantajan kanssa lomarahen vaihtamisesta vapaaajaksi.

Päivystys

Päivystysjärjestelmä muuttui vuonna 2015 voimaantulleen päivystysasetuksen asettamien vaatimusten vuoksi. Asetuksen toimeenpano edellytti vaativan päivystyshoidon keskittämistä sairaaloihin, joiden päivystystoiminta täyttää asetuksen asettamat edellytykset. Päivystys on keskittynyt näin ollen suurempiin päivystysyksiköihin. Myös päivystysvuorot ovat muuttuneet entistä aktiivisemmiksi potilasvirtojen keskittymisen vuoksi. Myös akuuttilääketieteen erikoisalalan synty vaikuttaa päivystyskäytäntöihin ja suunnitteluun.

Hallitus linjasi 7.11.2015 sote- ja maakuntauudistuksen osalta, että ”laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköitä (keskussairaaloita ja niihin liittyviä vaativan sosiaalipäivystyksen yksiköitä) on 12. Muut nykyiset keskussairaalat jatkavat ympärivuorokautisen suppeamman päivystystoiminnan yksikköinä, joita 12 laajan päivystystoiminnan sairaalayksikön verkosto ja ensihoitojärjestelmä tukevat. Näin maan eri osissa etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen on saatavilla ympärivuorokautisen päivystyksen palveluita ja muita erikoistason palveluita”.

Päivystysasetusta ja terveydenhuoltolakia ollaan muuttamassa 1.1.2017 alkaen. Hallituksen esitys laiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta on paraikaa lausuntokierroksella. ¹

Päivystysvelvollisuus maakunnissa

Virkasuhteisella lääkäriellä päivystysvelvollisuus perustuu lääkärisopimukseen. Lisäksi työaikalain 5 § 3 momentin mukaan julkisen yhteisön virkamies tai viranhaltija ei saa kieltäytyä varallaolosta, jos se on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä. Samat velvoitteet koskevat ylityön teettämistä.

1.1.2019 alkaen julkista valtaa käyttävät lääkärit työskentelevät maakuntien palveluksessa virkasuhteessa, kuten tähänkin saakka. Virkasuhteisia lääkäreitä työskentelee myös erikoissairaanhoidossa. Sen sijaan valtaosa perustason palveluita tuottavista lääkäreistä ja hammaslääkäreistä (hyvinvointikeskukset / terveyskeskukset) siirretään valinnanvapauslainsäädännön vaatimusten vuoksi oletettavasti maakuntakonsernin tytäryhtiöihin (ns. tuotanto-osakeyhtiöt). Tämä tarkoittaa sitä että moni ammattilainen on jatkossa työsuhteinen. Päivystysvelvollisuudesta on tällöin sovittava työsopimuksessa, ellei esim. erityislainsäädännöllä asiaa toisin määrätä.

On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että työnantajasta riippumatta päivystäjiä osallistuu päivystysvuoroihin kaikissa tuotantoyksiköissä, jossa päivystystä järjestetään. Päivystyskuormaa on tarpeen tasata päivystäjien kesken ja palveluiden kannalta tarpeelliset perustason päivystykset saadaan hoidettua. ²

Päivystyksen määritelmä

Toimintojen näkökulmasta päivystys on määritelty terveydenhuoltolaissa, jonka 50 §:ssä säädetään kiireellisestä hoidosta. Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttä-

¹ STM lausuntopyyntö STM053:00/2015 19.5.2016, laki ja asetus voimaan 1.1.2017.

² Valinnanvapauden laajuus ja sen muodot selviävät myöhemmin

mää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vaman vaikeutumista. Päivystystä toteuttavissa yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta hoidon laatu ja potilasturvallisuus toteutuvat.

Lääkärisopimuksessa päivystyksellä tarkoitetaan terveydenhuoltolain määrittelemää kiireellistä hoitoa, jonka järjestämisestä päättää kunta tai kuntayhtymä (jatkossa maakunta) väestön palvelutarpeen perusteella. Kiireellistä hoitoa voidaan toteuttaa osana perusterveydenhuollon vastaanotto toimintaa, erikoissairaanhoidon poliklinikkatoimintaa tai yhteispäivystyksen yhteydessä.

Päivystyksen ja säännöllisen työajan rajanveto

Lääkärien ja hammaslääkärien säännöllisiä työaikoja voidaan maakuntien palvelutoiminnassa jaksottaa joustavammin väestön palvelutarpeen edellyttämällä tavalla. Lääkärien säännöllinen työaika voi sijoittua ajallisesti päällekkäin toimintayksikön päivystystoiminnan kanssa (esimerkiksi ajanvarauspotilaiden vastaanotto toiminta).

Joustavammalla työajan sijoittelulla ei ole tarkoitus muuttaa päivystyskorvausten maksuperusteita (korvausten maksamisen aloitus- ja lopetusajankohdat).

Päivystysmuodoista ja päivystyksen alkamis- ja päättymisajankohdista päättää työnantaja. Lääkärisopimuksessa päivystyksen alkamisajankohtaa ei ole sidottu tiettyyn kellonaikaan. Säännöllisen työajan lisäksi tehtävästä työnantajan määräämästä päivystyksestä lääkärille maksetaan nykyisen lääkärisopimuksen 14 §:n mukaiset korvaukset (taulukko).

Päivystyksen muodot maakunnissa

Työpaikkapäivystys on joko ympärivuorokautista tai osavuorokautista. Tässä päivystysmuodossa lääkäri on määrätty suorittamaan päivystystä työpaikalla. Tähän päivystyksen muotoon liittyy myös seuraavan työpäivän suunnitteleminen vapaaksi.

Toinen päivystysmuoto on vapaamuotoinen päivystys. Se on muualla kuin työpaikalla suoritettavaksi määrättyä päivystystä (esim. puhelinpäivystys). Päivystäjä on velvollinen olemaan tavoitettavissa ja kutsun saatuaan tarvittaessa välittömästi lähtemään työpaikalleen.

Poikkeava työpaikkapäivystys (aktiivisuusaste noin 20–40%) on harvinainen päivystysmuoto. Sopijaosapuolet tarkastelevat päivystysmuodon tarkoituksenmukaisuutta maakuntiin siirryttäessä.

Lääkäreiden tulevaisuuden palkkausmääräykset

Suomen Lääkäriliitto ja KT ovat LS 2014–2016 allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti neuvottelleet perusterveydenhuollon lääkäreiden tarkoituksenmukaisesta palkka- ja työaikamallista sekä erikoislääkäreiden palkkausmääräyksistä. Neuvottelut ovat kesken.

Nykyjärjestelmä

Lääkäreiden palkkausjärjestelmä kunta-alalla koostuu useasta palkkauksen osasta. Palkkausjärjestelmän keskeisiä osia ovat tehtäväkohtainen palkka, työkokemuksilisa ja henkilökohtainen lisä. Kuukausittaiseen ansioon vaikuttavat kuitenkin myös eri lääkiriryhmien omat palkkausmääräykset. Terveyskeskuslääkäreille maksetaan toimenpidepalkkioita ja käyntipalkkioita. Erikoissairaanhoidon lääkäreiden määräyksiin sisältyy lääkirintodistus- ja lausuntopalkkiot. Palkkioiden määrä kuukausitasolla vaihtelee lääkäri/lääkiriryhmäkohdaisesti paljon, ollen muutamasta prosentista noin kahteenkymmeneen prosenttiin säännöllisen työajan ansioista. Suoritteista on sovittu myös lukuisissa paikallisissa sopimuksissa, jolloin suoritteen osuus ansioista voi nousta neljäänkymmeneenkin prosenttiin. Osalla lääkäreistä kokonaisansioihin vaikuttavat myös päivystyskorvaukset. Päivystysmääräysten laaja uudistus neuvoteltiin lääkirisopimukseen 2014–2016, uudet määräykset tulivat voimaan 1.1.2015.

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveysala on voimakkaassa muutoksessa. Sipilän hallitusohjelmassa on linjattu, että sosiaali- ja terveydenhuolto rakentuu enintään 19, kuntaa suuremman itsehallintoalueen pohjalle. Terveyskeskusten integraatio toteutuu jo nyt mm. päivystyspisteiden keskittymisenä ja terveydenhuollon palvelujen prosessien uusimisina. Tulevaisuudessa rajanveto terveyskeskuksen ja sairaalan tarjoamien palveluiden välillä vaikeutuu. Toimintaympäristö ei enää yhtä selkeästi ratkaise lääkirin työn sisältöä. Jatkossa työnantajina toimivat nykyistä laajemmat julkisen terveydenhuollon palveluntuottajat, jotka korvaavat tämänhetkiset kunnalliset toimijat.

Omalääkirimääräykset poistuvat

Sopimukseen 1.1.2016 sopijaosapuolet ovat sopineet omalääkirimääräysten päättymisestä siirtymämääräyksin. Omalääkäreitä koskevat sopimusmääräykset ovat voimassa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen voimaantuloon saakka. Lääkirisopimuksen 2014–2016 (painos 1. ja 2., ainoastaan verkkojulkaisu) omalääkirimääräyksiä voi noudattaa siihen saakka. Verkkojulkaisuna ilmestyvässä painoksessa 3 näitä määräyksiä ei enää ole.

Väestövastuujärjestelmästä luovuttaessa voidaan hyödyntää omalääkarioppaan ohjeistusta, linkki oppaaseen: http://shop.kuntatyöntantajat.fi/uploads/omalaakariopas_2009.pdf

Lääkirisopimuksen tavoitepalkkamallit

Suomen Lääkäriliitto ja KT ovat LS 2014–2016 allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti neuvottelleet perusterveydenhuollon lääkäreiden tarkoituksenmukaisesta palkka- ja työaikamallista sekä erikoislääkäreiden palkkausmääräyksistä. Neuvottelut ovat kesken. Sopijaosapuolet haluavat kuitenkin työn tässä vaiheessa tuoda esiin muutamia seikkoja palkkausmallien uudistamistyöstä. Kokonaisratkaisua tehtäessä tarkastellaan myös lääkirisopimuksen työaikamääräyksiä.

Lääkärisopimuksen jako erillisiin liitteisiin terveystieteiden työskenteleviin lääkäreihin ja sairaaloissa työskenteleviin lääkäreihin kaipaavat uudistamista. Palkkausmallien perustana tulee olla erot lääkäreiden työtehtävissä. Niiden tulee ottaa huomioon tehtävän työn erityispiirteet, ei niinkään sitä, missä työ tehdään. Palkkaussuoritteita voitaisiin käyttää kaikissa julkisen terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Sopijaosapuolet ovat työryhmyöskentelyssään jakaneet palkkamallit kahteen osaan. Ensimmäisessä mallissa tehtäväkohtaisen palkan, työkokemuksellisen ja mahdollisen henkilökohtaisen palkan osan lisäksi on suoritepalkkausta sisältävä palkanosa. Suoritepalkkaus perustuisi sopimuksessa määriteltäviin vaatavuusluokitteluihin eli gradeerauksiin (esimerkiksi tavanomainen, vaativa ja erittäin vaativa). Toisessa mallissa palkan suuruus määräytyy ensisijaisesti tehtävän vaatavuuden, työkokemuksen ja mahdollisen henkilökohtaisen palkan osan perusteella. Myös tähän palkkamalliin on mahdollista liittää työpaikkakohteita esimerkiksi erikoislääkäriyhtymien suoritepalkkausmääräyksistä.

Uudet lääkärisopimuksen palkkausmääräykset korvaavat LS 2014–2016 palkkauksen osat esim. käyntipalkkiot.

Tarkoituksena on siirtää lääkärisopimuksen henkilöstö näihin palkkamalleihin, niin että yksikötasolla työnantaja valitsee suoritettavaan työhön parhaiten soveltuvan mallin.

Uudet palkkamallit pyritään ottamaan käyttöön sopimukseen 1.2.2017 eli hyvissä ajoin ennen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmäuudistusta. Sopijaosapuolten tarkoituksena on vähentää paikallisten palkkausjärjestelmien tarvetta sekä raamittaa ja tukea mahdollista paikallista sopimista uusissa työnantajayksiköissä ja niitä muodostettaessa.

Hammaslääkäreiden tulevaisuuden palkkausjärjestelmä

Hammaslääkäreiden palkkausjärjestelmä

Nykytilan kuvaus

Hammaslääkäreiden palkkausjärjestelmä kunta-alalla koostuu useasta palkkauksen osasta. Palkkausjärjestelmän keskeisiä, muiden lääkäriyhtymien kanssa yhteisiä osia, ovat tehtäväkohtainen palkka, työkokemukselliset ja henkilökohtainen lisä. Kuukausittaiseen ansioon vaikuttavat kuitenkin vahvasti myös eri lääkäri- ja hammaslääkäriyhtymien omat palkkausmääräykset.

Sekä terveystieteiden että sairaaloiden hammaslääkäreille maksetaan säännölliseltä työajalta toimenpidepalkkioita, mutta toimenpideluokitus, palkkioiden euromäärät ja osuus kuukausiansioista poikkeavat toisistaan merkittävästi. Kliinistä työtä tekevien hammaslääkärien säännöllisen työajan ansioista toimenpidepalkkioiden osuus on sairaaloissa noin 10 % ja terveystieteiden osuutta noin 20 %. Yksilöiden välinen vaihtelu on verraten suurta ja suurimmillaan toimenpidepalkkioiden osuus voi olla yli kolmanneksen säännöllisen työajan ansioista. Hammaslääkäreiden erikoisalajat vaikuttavat palkkioiden jakaantumiseen - toimenpiteidenkin jakautuessa. Myös mm. epämuodollisen työajan ja yksintyöskentelyn vaikutus näkyy palkkioissa.

Hammaslääkäreiden palkkaus säännölliseltä työajalta määräytyy pääsääntöisesti lääkärisopimuksen määräysten mukaan, eikä palkkausjärjestelmästä poikkeavia paikallisia sopimuksia juurikaan ole tehty.

Osalla hammaslääkäreistä kokonaisansioihin vaikuttavat myös päivystyskorvaukset ja kliinisen lisätyön korvaukset. Kliinisen lisätyön korvauksista on yleensä sovittu paikallisesti.

Lääkärisopimuksen uudet päivystysmääräykset tulivat voimaan 1.1.2015. Työpaikkapäivystyksen korvausten osalta uudistus ulotetaan koskemaan terveyskeskusten hammaslääkäreitä 1.1.2016. Työpaikkapäivystyksen ja vapaamuotoisen päivystyksen aktiivisen työn korvauksista on kuitenkin yleensä sovittu paikallisesti tai päivystys on kokonaan ulkoistettu.

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveysala on voimakkaassa muutoksessa. Sipilän hallitusohjelmassa on linjattu, että sosiaali- ja terveydenhuolto rakentuu enintään 19, kuntaa suuremman itsehallintoalueen pohjalle. Terveydenhuollon integraatio toteutuu jo nyt mm. päivystyspisteiden keskittymisenä ja terveydenhuollon palvelujen prosessien uusimisina. Tulevaisuudessa rajanveto terveyskeskuksen ja sairaalan tarjoamien palveluiden välillä vaikeutuu. Toimintaympäristö ei enää yhtä selkeästi ratkaise hammaslääkärin työn sisältöä. Jatkossa työnantajina toimivat nykyistä laajemmat julkisen terveydenhuollon palveluntuottajat, jotka korvaavat tämänhetkiset kunnalliset toimijat.

Hammaslääkäreiden palkkausmallit

Uudessa toimintaympäristössä lääkärisopimuksen jako erillisiin liitteisiin hammaslääkärien työntekopaikan perusteella kaipaava uudistamista. Palkkausmallien tulisi tunnistaa erot hammaslääkärien työtehtävissä ja tehtävän työn erityispiirteet - ei niinkään sitä, missä työ tehdään. Palkkaussmalleja olisi tarkoitus käyttää kaikissa julkisen terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Suomen Hammaslääkäriliitto ja KT ovat sopineet työryhmästä, joka neuvottelee hammaslääkäreihin sovellettavista palkkausmääräyksistä.

KT, Suomen Lääkäriliitto ja Suomen Hammaslääkäriliitto selvittävät ja neuvottelevat muista sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen johdosta tarvittavista palvelusuhteen ehtojen muutoksista. Keskeisessä osassa työryhmän työssä on työaikamääräysten uudistaminen.

Helsingissä 23. päivänä kesäkuuta 2015

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

SUOMEN HAMMASLÄÄKÄRILIITTO